

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U003185

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 03-10-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Деренюк Мар'яна Петрівна

2. Mariana P. Dereniuk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6914-8797

Вид дисертації: доктор філософії

Шифр наукової спеціальності: 011

Назва наукової спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Галузь / галузі знань: освіта

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Освітні, педагогічні науки

Дата захисту: 20-11-2024

Спеціальність за освітою: Освітні, педагогічні науки

Місце роботи здобувача: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Код за ЄДРПОУ: 02125266

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 57, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

III. Відомості про дисертацію

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 20.051.106

Повне найменування юридичної особи: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Код за ЄДРПОУ: 02125266

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 57, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Код за ЄДРПОУ: 02125266

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 57, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.09.35

Тема дисертації:

1. Розвиток медіаосвіти у закладах вищої освіти України та Республіки Польщі (90-ті рр. XX ст. – 20-ті рр. XXI ст.).
2. Development of Media Education in Higher Education Institutions of Ukraine and the Republic of Poland (90s of the XX century - 20s of the XXI century).

Реферат:

1. Об'єкт дослідження – розвиток медіаосвіти в закладах вищої освіти України та Республіки Польщі. Мета дослідження – полягає в комплексному порівняльному аналізі розвитку медіаосвіти в Україні та Республіці Польщі у 90-х рр. XX ст. – 20-х рр. 21 ст.)» задля творчого застосування медіаосвіти в підготовці майбутніх фахівців у ЗВО України. У процесі розв'язання висунених завдань дослідження використано такі групи наукових методів: пошуково-бібліографічні – вивчення бібліотечних каталогів, фондів, наукових

видань України та Республіки Польщі; загальнонаукові (аналіз, синтез, пояснення, класифікація, індукція, дедукція, порівняння) – задля опрацювання нормативно-правової бази із забезпечення діяльності й розвитку медіаосвіти, вивчення теоретичного та практичного складників функціонування медіаосвіти в закладах вищої освіти України та Республіки Польщі досліджуваного періоду; поняттєво-термінологічні методи – задля визначення сутності, базових понять і здійснення порівняльного аналізу відповідно до предмета дослідження; історико-педагогічний аналіз педагогічної та науково-методичної літератури – задля аналізу та дослідження еволюції розвитку медіаосвіти в закладах вищої освіти України та Республіки Польщі (кінець ХХ – початок ХХІ ст.); концептуально-порівняльний аналіз задля порівняння теоретичних підходів розвитку медіаосвіти у ЗВО України та Республіки Польщі; структурно-системний аналіз навчальних планів, програм професійної та медіаосвітньої підготовки, застосування якого дало змогу виявити тенденції розвитку медіаосвіти у ЗВО України та Польщі. Наукова новизна дослідження полягає в тому, що вперше: здійснено комплексне історико-порівняльне дослідження розвитку медіаосвіти в закладах вищої освіти України та Республіки Польщі (90-ті роки ХХ ст. – 20-ті роки ХХІ ст.); обґрунтовано і розроблено на основі критеріїв компаративного аналізу авторську періодизацію розвитку медіаосвіти в закладах вищої освіти України та Республіки Польщі (90-ті рр. ХХ ст. – 20-ті рр. ХХІ ст.): I етап (1992–1999) – період інформаційних змін у розвитку медіаосвіти в закладах вищої освіти України та Республіки Польщі; II етап (1999–2010) – науково-технологічна трансформація медіаосвіти в закладах вищої освіти України та Республіки Польщі; III етап (2010–2016) – становлення та розвиток медіаосвіти як напряму освітнього процесу в закладах вищої освіти України та Республіки Польщі; IV етап (2016–2024) – 31 системна реалізація медіаосвіти в закладах вищої освіти України та Республіки Польщі; досліджено зміст, методи та форми розвитку медіаосвіти у ЗВО України та Республіки Польщі; визначено тенденції творчого застосування українського та польського історичного досвіду розвитку медіаосвіти у ЗВО України; уточнено наукові уявлення про поняттєво-категорійний апарат з проблеми розвитку медіаосвіти; історіографію проблеми розвитку медіаосвіти у ЗВО України та Республіки Польщі за досліджуваного періоду; виокремлено на основі компаративного аналізу спільне та відмінне у розвитку медіаосвіти у ЗВО України та Республіки Польщі; окреслено здобутки та прогресивні ідеї як України, так закордоння.

2. The object of the study is the development of media education in higher education institutions of Ukraine and the Republic of Poland. The purpose of the study is to provide a comprehensive comparative analysis of the development of media education in Ukraine and the Republic of Poland in the 1990s - 20s of the twenty-first century” for the creative application of media education in the training of future specialists in Ukrainian higher education institutions. In the process of solving the research tasks, the following groups of scientific methods were used: search and bibliographic - studying library catalogs, collections, and scientific publications of Ukraine and the Republic of Poland; -general scientific methods (analysis, synthesis, explanation, classification, induction, deduction, comparison) - to elaborate the regulatory framework for the operation and development of media education, to study the theoretical and practical components of the functioning of media education in higher education institutions of Ukraine and the Republic of Poland during the study period; conceptual and terminological methods - to define the essence, basic concepts and conduct a comparative analysis in accordance with the subject of the study; historical and pedagogical analysis of pedagogical and scientific and methodological literature - to analyze and study the evolution of media education in higher education institutions of Ukraine and the Republic of Poland (late twentieth - early twenty-first century); conceptual and comparative analysis to compare theoretical approaches to the development of media education in Ukrainian and Polish higher education institutions; structural and systemic analysis of curricula, professional and media education programs, which allowed us to identify trends in the development of media education in Ukrainian and Polish higher education institutions. The scientific novelty of the study is that for the first time: a comprehensive historical and comparative study of the development of media education in higher education institutions of Ukraine and the Republic of Poland (90s of the twentieth century - 20s of the twenty-first century) was carried out; the author's periodization of the development of media education in higher education institutions of Ukraine and the Republic of Poland (90s of the twentieth century - 20s of the twenty-first century) is substantiated and developed on the

basis of the criteria of comparative analysis: Stage I (1992-1999) – the period of information changes in the development of media education in higher education institutions of Ukraine and the Republic of Poland; Stage II (1999-2010) – scientific and technological transformation of media education in higher education institutions of Ukraine and the Republic of Poland; Stage III (2010-2016) – formation and development of media education as a direction of the educational process in higher education institutions of Ukraine and the Republic of Poland; Stage IV (2016-2024) – systematic implementation of media education in higher education institutions of Ukraine and the Republic of Poland; the content, methods and forms of media education development in higher education institutions of Ukraine and the Republic of Poland are investigated; trends in the creative application of Ukrainian and Polish historical experience in the development of media education in Ukrainian higher education institutions are identified; scientific ideas about the conceptual and categorical apparatus of the problem of media education development; historiography of the problem of media education development in higher education institutions of Ukraine and the Republic of Poland during the studied period are clarified; based on a comparative analysis, the article highlights the similarities and differences in the development of media education in higher education institutions of Ukraine and the Republic of Poland; outlines the achievements and progressive ideas of both Ukraine and Poland.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

1. Деренюк М. Інтеграція медіаосвіти та медіапедагогіки в освітній процес закладів вищої освіти України та Республіки Польщі (кінець XX – початок XXI ст.). Актуальні питання у сучасній науці. 2024. № 7. С.644-654. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-7\(25\)-644-654](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2024-7(25)-644-654) URL: <https://perspectives.pp.ua/index.php/sn/article/view/13076/13138>
2. Деренюк М. Етапи розвитку медіаосвіти в закладах вищої освіти України та Республіки Польща: нормативно-правовий аспект (кінець XX – початок XXI ст.). Педагогічний альманах. 2024. № 55. С. 262-270. DOI: <https://doi.org/10.37915/pa.vi55.543> URL: <https://pedalmanac.site/index.php/main/article/view/543/457>
3. Деренюк М. П. Основні підходи до тлумачення поняття медіаосвіти у польській та українській педагогічній науці. Наукові інновації та передові технології. 2023. № 12 (26). С. 546-558. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-12\(26\)-546-558](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-12(26)-546-558) URL: <https://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/article/view/6738/6773>
4. Деренюк М. Історіографія проблеми розвитку медіаосвіти в закладах вищої освіти України та Республіки Польща (кінець XX – початок XXI ст.). Вісник науки та освіти. 2023. №12 (18). С. 419 - 430. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-12\(18\)-419-430](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-12(18)-419-430) URL: <https://perspectives.pp.ua/index.php/vno/article/view/8374/8419>
5. Прокопів Л. М., Деренюк М. П. Особливості розвитку медіаосвіти в Україні та Польщі за умов євроінтеграції освітнього простору. Гірська школа Українських Карпат. 2022. № 27. С. 42-46. DOI: <https://doi.org/10.15330/msuc.2022.27.42-46> URL: <https://scijournals.pnu.edu.ua/index.php/msuc/issue/view/323/106>

- 6. Деренюк М. Перспективи розвитку медіаосвітніх технологій у закладах вищої освіти України та Республіки Польщі. Суспільство та національні інтереси. 2024. № 5 (5). С. 63-73. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1572-2024-5\(5\)-63-73](https://doi.org/10.52058/3041-1572-2024-5(5)-63-73) URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/sni/article/view/14628/14698>

Наукова (науково-технічна) продукція: технології

Соціально-економічна спрямованість: підвищення якості вищої освіти

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0108U009122

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Прокопів Любов Миколаївна
2. Liubov M. Prokopiv

Кваліфікація: к.пед.н., доц., 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8661-510X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Код за ЄДРПОУ: 02125266

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 57, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Слюсаренко Ніна Віталіївна
2. Nina V. Slysarenko

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9215-5936

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Херсонський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125609

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 27, Херсон, 73003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кірдан Олена Леонідівна

2. Olena L. Kirdan

Кваліфікація: д. пед. н., професор, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7295-4722

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Код за ЄДРПОУ: 02125639

Місцезнаходження: вул. Садова, буд. 2, Умань, Уманський р-н., 20300, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кондур Оксана Созонтівна

2. Oksana S. Kondur

Кваліфікація: д. пед. н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9342-1127

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Код за ЄДРПОУ: 02125266

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 57, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Цюняк Оксана Петрівна

2. Oksana P. Tsiuniak

Кваліфікація: д. пед. н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4573-1865

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Код за ЄДРПОУ: 02125266

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 57, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Стинська Вікторія Володимирівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Стинська Вікторія Володимирівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Альнікіна Наталія Петрівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна